

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	ALCOI
Edifici	Parròquia arxiprestal de la Nativitat de Santa Maria
Direcció	Plaça Espanya, 4 03801
Coordenades	38.6985716881624 -0.4732363090088476
Protecció	El temple té la condició de Bé de Rellevància Local segons la Disposició Addicional Quinta de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià (DOCV Núm. 5.449 / 13.02.2007). En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General de Cultura adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.
Descripció	- Al segle XIII es va construir un primitiu temple de Santa Maria a acoi (hui en dia conegut com a antic edifici de l'hospital), que en la seua història ha albergat una caserna de la guàrdia civil, l'escola d'arts i oficis, entre altres i que conserva restes romàniques considerades d'entre les més meridionals de la península ibèrica. - El dia 19 de març de 1723 es cuan es va acordar la construcció d'un temple de grans dimensions en reunió presidida pel Sr. Capellà el senyor Pere Roca davall la invocació de la Nativitat de la Mare de Déu. El 13 de juny de 1724 s'establix el compromís amb el mestre d'obres Josep Vilar, de València, obligant-li a alçar la parròquia i campanar d'acord amb el plànol de l'arquitecte Manuel Blasco, sent el seu cost vint mil lliures, corrent els materials a càrrec del mestre d'obres i el seu trasllat a peu d'obra i preparació del solar a càrrec dels electes (persones que havien d'intervindre directament en la realització de l'obra), tot açò establert per mitjà d'acta certificada per l'escrivà públic Vicent Pellicer'. El dia 27 de maig de 1725 es col·loca la primera pedra. Esta és de jade amb l'Escut Reial i el de la Vila, el Nom de Maria, el Copó amb tres formes i els quatre patrons de la Vila. Després de la mort de Josep Vilar en 1750 les obres es van veure paralitzades fins que passen a les mans del mestre Vicent Vilar. En 1759 es va començar a cobrir la volta de la nau central. A principis de la contesa civil el temple patix un incendi en el que es perd gran part de l'arxiu parroquial, retaules, l'orgue etc. a més de passar el temple a formar part del patrimoni de l'ajuntament d'Alcoi. Durant l'any 1936 el Comité Revolucionari acorda la demolició del temple parroquial de Santa Maria duta a terme en 1937. Els carreus del temple són utilitzats per a la construcció de la piscina municipal d'Alcoi. El 4 de maig s'inaugura el nou rellotge de la Casa Consistorial que antigament estava ubicat en el campanar de Santa Maria, amb les dues campanes antigues del rellotge (quarts i hores). Tot just acabar la guerra civil el nou ajuntament franquista així com el bisbat de València decidixen, construir un temple exactament igual a l'assolat durant la contesa. El 3 d'abril de 1940 es col·loca la primera pedra de la nova parròquia de Santa Maria. El 19 de maig de 1955 es beneïx el reconstruït temple de Santa Maria sobre el solar en què s'alçava l'antic temple del segle XVIII imitant la seua fisonomia original i usant les restes de planta de l'anterior.

Campanes	Les noves campanes: El 29 de març de 1955 el bisbe auxiliar de València Jacinto Argaya va beneir les noves campanes que substituïen a les foses al juny de 1937. S'utilitzen dues campanes antigues i es fos un nou joc de campanes a València de sis campanes, dues d'elles refoses a l'actualitat: Cupulí del campanar * De quarts: any 1861, diàmetre 91 cm, 436 kg. * D'hores: any 1861, diàmetre 120 cm, 1001 kg. Sala de Campanes * Campana Major: Santa Maria, fonedor Salvador Manclús (València), any 1954, diàmetre 147 cm, 1839 kg. * Segona: Crist Rei i La Mare de Déu del Pilar,[9] fonedor Roses (Atzeneta d'Albaida), any 1961, diàmetre 118 cm, 951 kg. * Tercera: Sant Josep fonedor Roses, any 1972, diàmetre 111 cm, 792 kg. * Quarta: Sant Jordi Màrtir, fonedor Salvador Manclús (València), any 1954, diàmetre 105 cm, 670 kg. * Quinta: Sant Maur, fonedor Salvador Manclús (València), any 1954, diàmetre 93 cm, 466 kg. * Sexta: Maria Xicoteta, fonedor Salvador Manclús (València), any 1954, diàmetre 80 cm, 296 kg.[24] Aquestes dates no coincideixen amb les proposades per José M. Santacreu Soler en l'article <i>Introducció a la historia de las campanas de la actual parroquia de Santa María</i> en la Revista de Festes de l'Associació de Sant Jordi de 1983. El rellotge i les seues dues campanes són de titularitat municipal, així com el seu manteniment.
Fotos	66
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	En bon estat de conservació
Propostes	
Autors de la documentació	SANCHIS TÁRREGA, Felipe
Data	26-04-2017

Campanes desaparegudes

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
refrosa	San Jose		1954	111	792
refrosa	Jesucrist Rei e Verge del Pilar	ROSES ATZENETA	1961	118	951

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Cupulí del campanar	De quarts (B)	CALBETÓ, JOSEP (BARCELONA)	1861	91	436
Cupulí del campanar	D'hores (A)	CALBETÓ, JOSEP (BARCELONA)	1861	120	1001
Sacristia	Campaneta d'eixida de missa			25	9
Sala de campanes	Reis d'Orient (0)	PORTILLA, HERMANOS (GAJANO)	2025	40	37
Sala de campanes	Niña Maria (1)	MANCLÚS, SALVADOR	1954	80	296
Sala de campanes	San Mauro (2)	MANCLÚS, SALVADOR	1954	93	466
Sala de campanes	San Jordi màrtir (3)	MANCLÚS, SALVADOR	1954	105	670
Sala de campanes	San Jose (4)	ROSES ATZENETA	1972	111	792
Sala de campanes	Jesucrist Rei e Verge del Pilar (5)	PORTILLA, HERMANOS (GAJANO)	2001	118	951
Sala de campanes	Santa Maria (6)	MANCLÚS, SALVADOR	1954	147	1839

Relotges

Relotge mecànic (1)	Existent En marxa Elèctric
Autor	CHAVIN FRÈRE AINÉ
Empresa de manteniment	GARCIA TRELIS, VICENTE
Data de construcció	1878

Descripció

Relotge del fabricant francès Chavin Frère Ainé, com veiem indicat en els laterals de fundició del marc, identificat per les seues inicials “C F”; es tracta d’un rellotge de màximes dimensions, propi d’un gran temple o catedral per a poder fer sonar campanes de gran tamany. Es troba proveït de pèndol de compensació tèrmica i escapament de força constant, elements quasi inexistentes en rellotges públics pel seu cost

Información completa: [Parròquia arxiprestal de la Nativitat de Santa Maria - ALCOI \(COMUNITAT VALENCIANA\)](#)

PDF (10-06-2026)